

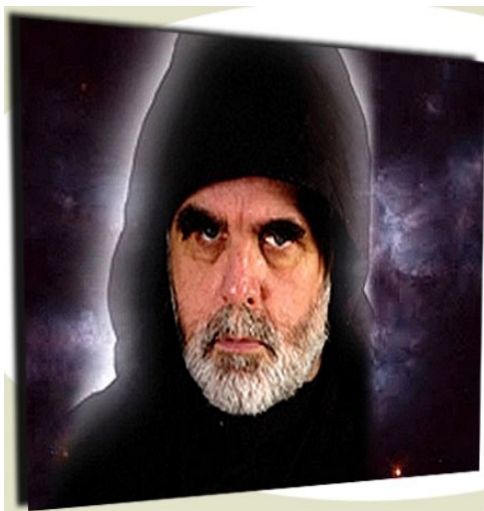
Ad fundum!

Verhaal van de Maand April 2010

Hoe vaak verhalen levensavonturen van mensen niet over de wijsheid die ze zoeken. Zomaar gaan ze op weg en laten huis en haard achter zich om de wereld te verkennen. Uiteraard is dat nooit gemakkelijk. Gelukkig maar, anders zouden verhalen zo kort zijn en zouden we het ook lastiger vinden om ons te herkennen en te identificeren met een verhaal.

Jammer genoeg wordt er soms zo gecondenseerd verteld, dat het verhaal wordt bevroren tot een systeem, bijvoorbeeld:

Voor zijn huis vond hij een onbekend lijk en vertrok terstond met onbekende bestemming om te voorkomen dat hij als verdachte zou worden aangemerkt. Na een lange omzwerving vond hij zijn heil bij een wijze. Deze diende hij vele jaren, voordat hij de moed hervond om weer naar huis te gaan. De wijze gaf hem drie wijze raadgevingen mee, die hem onderweg en zelfs thuis gekomen nog van pas kwamen. Hij volgde de raadgevingen trouw op en hij, zijn vrouw en hun kinderen leefden vervolgens nog lang en gelukkig.

Waar gaat het hierover? Stel dat het je overkomt, dat je 's morgens vroeg bij het opstaan een aankomend lijk op je stoep vindt. Ga je helpen? Of schrik je zo, dat je de deur achter je dichtslaat en letterlijk de stervende man buitensluit. Bang voor je eigen hachje? Bezorgd voor het welzijn van ja naasten? Of zie je meer dan levensgroot de mogelijk voor je, dat jij als de dader wordt gezien en wordt berecht? Aarzel je dan niet meer, spring je over gewonde heen en neem je als de wiede-weerga de kuierlatten?

Het enige wat wij nu weten, is dat de hoofdpersoon een onbekend lijk vind en direct er vandoor gaat, vrouw en kinderen achterlatend. Wellicht ietwat lastig invoelbaar. Wat beweegt die man? Pas als je uit het verhaalsysteem en in het verhaal zelf stapt, wanneer je meekrijgt wat er door deze man heengaat, als hij de onfortuinlijke dode voor zijn deur vindt, dan pas kun je gaan begrijpen (of je het er nu eens bent of niet) waarom hij er vandoor gaat.

In ieder geval vindt hij bescherming en onderdak bij een wijze. In dit verhaal van de maand gaat het mij om de wijze. We volgen al vaak genoeg een naïeve held op zijn of haar weg door het leven. Hij of zij kan de meest stupide dingen doen en keuzes maken, er komt altijd wel weer een wijze op zijn of haar pad, die met bijna bovenmenselijke wijsheid de held de kans geeft alles goed te laten komen.

Wat een belasting voor zo'n wijze denk ik dan: altijd maar weer de juiste wijze woorden vinden! Van jouw woorden (wellicht doorgegeven vanuit een hogere of andere orde) is het lot van menige held, soms zelfs de complete mensheid afhankelijk!

Er was eens een wijze, laten we hem Mzuri Sana noemen. Zolang hij de rust en de ruimte kreeg om wijsheid te ontdekken en te verza-

melen was hij tevreden. Bij keek zonsopgang keek hij naar het oosten en liet zijn ogen vullen met licht. Soms lukte het hem voorbij de horizon te kijken en even uit de beknellingen van zijn beperkingen te treden en het onzegbare te ervaren. Gedurende de dag luisterde hij, onderzocht hij, verkende de natuur, de cultuur en de mens. Tegen zonsondergang ontving hij de duisternis. Elke nacht weer werd een verrassing.

Vaak echter klopten mensen van heinde en ver aan zijn poort om woorden van wijsheid te ontvangen. Vol verwachting kwamen ze dan tegenover Mzuri Sana zitten, als hij trage teugjes van zijn kwast nam en zocht naar de juiste woorden. Eigenlijk maakte het niet uit. Wat hij ook zei, het was altijd goed. Soms begrepen bezoekers direct de betekenis en wist wat hen te doen of te laten stond. Soms ervoeren zij Mzuri Sana's woorden als een orakel. Volledig in de war verlieten ze dan zijn huis, echter met het vaste vertrouwen dat op de juiste plaats en de juiste tijd de diepere betekenis aan hen zou worden geopenbaard. Het maakte misschien voor de bezoekers niet uit, maar wel voor Mzuri Sana! In de loop der jaren kwam het steeds vaker voor dat er lange tijd geen gedachten in zijn hoofd wilden vormen, als bezoekers vol verwachting naar hem opzagen. In het begin had hij dat willen compenseren met een extra kwast, maar het enige resultaat waren vermoeide gedachten over waarom al die mensen bij hem kwamen en hoe het ooit was begonnen. Enkel het flakkerende licht van het hardvuur wilde nog wel eens woorden construeren, die hij dan weer fronsend, langzaam herhaalde. Zijn bezoekers reageerden altijd opgelucht; ze hadden soms uren moeten wachten. Opgewekt verlieten ze het huis Mzuri Sana zocht echter met zware hoofdpijn het bed.

Uiteraard kwamen Mzuri Sana geruchten ten ore, wat hij gezegd zou hebben en wat dat gedaan zou hebben voor de wijsheidzoekers. Hij dorst het zichzelf nog niet te bekennen, maar zijn naam als wijze begon als een vloek aan te voelen.

Toen kwam er een bange man aan de poort. Hij zocht geen wijsheid, slechts een schuilplek. Hij was bereid om het meest eenvoudige werk te verrichten, zolang hij maar in de veilige gloed van Mzuri Sana's wijsheid mocht

blijven. Mzuri Sana haalde onhoorbaar opgelucht adem en liet de man binnen. Eindelijk iemand die niets van hem hoefde. Jaren lang verbleef de man bij Mzuri Sana. Hij maakte schoon, bereidde eten en zei zeer weinig. Als wijsheidzoekers op bezoek kwamen hield hij zich op de achtergrond en luisterde slechts. Toen opeens na jaren stilte gaf hij luid en duidelijk te verstaan, dat hij weer op huis aan wilde. Mzuri Sana schrok. Hij was aan de stille gediensigheid van de man gewend geraakt. Maar eerlijk is eerlijk, er is altijd een tijd van komen en een tijd van gaan. Zou hij overigens die gedachte als reserve-wijsheid kunnen gebruiken? Hij opende zijn beurs en overhandigde de man 300 daalders, het loon van jarenlange trouwe dienst. De man boog dankbaar en draaide zich om om heen te gaan.

"Wil je geen wijsheid mee voor onderweg?", hoorde Mzuri Sana zichzelf vragen.

Wat was dit? Bood hij woorden van wijsheid aan, juist nu hij de kans had om afscheid te nemen zonder het vermoeiende en energievretende proces van wijsheidvinding? Wat bezielde hem?

"Nou goed dan", mompelde de man.

Mzuri Sana keek de man in de ogen en zei: "Wijk niet af van de weg die je gaat."

Waar haal ik het vandaan, dacht hij, terwijl hij een hand uitstak om 100 daalders in ontvangst te nemen. Elke wijsheid heeft een tegenwaarde, ook al weet je niet waar die vandaan komt.

"Hmm", zei de man, niet bijster tevreden en legde 200 daalders in de hand van Mzuri Sana. "Deze had ik zelf kunnen bedenken. Ik wil wel een betere wijsheid mee voor onderweg."

Mzuri Sana zuchtte diep en zei toen: "Bemoei je niet met andermans zaken".

"Wat heeft dat nou weer te betekenen!"

Mzuri Sana haalde de schouders op. Hij had ook zelf geen flauw idee.

"Als je wilt, dan kan ik je nog eentje extra meegeven", zei hij.

Met duidelijke tegenzin legde de man de laatste 100 daalders van zijn verdiende geld in de handen van Mzuri Sana en wachtte vol spanning af.

"Als je boos wordt, stel dan je woede een dag uit", orakelde Mzuri Sana en verdween snel in huis. Een martelende hoofdpijn had weer toegeslagen. Die nacht deed hij geen oog

dicht. De drie wijsheden bleven maar als valende sterren in zijn netvlies branden. Met opeengekleemde kaken besloot hij dat het voortaan geheel anders zou doen.

Enige tijd later vernam hij dat de man op weg naar huis zich aansloot bij een groepje vrolijke reizigers. Toen echter hun wegen zich dreigden te scheiden en zij de man uitnodigden verder met hen te trekken, herinnerde zich de man de eerste wijsheid en besloot zijn eigen weg te gaan. Een dag later werd het reisgezelschap overvallen en uitgemoord. Dit gegeven deed niets af aan zijn besluit, stelde Mzuri Sana vast.

Daarna kwam onze thuisreiziger terecht bij een arm echtpaar in een klein hutje diep in het bos, de enige mogelijkheid in de verre omtrek om met een dak boven je hoofd de nacht door te kunnen brengen. De manlijke bewoner van de hut bleek zijn vrouw beestachtig te behandelen. Hij daagde de reiziger uit er iets van te zeggen. Deze herinnerde zich gelukkig net op tijd Mzuri Sana's tweede wijsheid en besloot zijn schouders op te halen. De man vertelde toen dat hij zijn vrouw strafte voor haar ontrouw lang geleden en dat een ieder die hem dat wilde beletten hetzelfde lot zou ondergaan.

Wat is hier nu de wijsheid van, verzuchtte Mzuri Sana, toen hij hiervan hoorde. Hij voelde zich gesterkt in zijn besluit.

Thuisgekomen keek onze reiziger verwachtingsvol door het raam naar binnen en zag tot zijn woede zijn vrouw in de armen van een jonge man. Moordlust verscheen in zijn ogen. Hij kon opeens de bosbewoner goed begrijpen. Maar ja, daar lag nog een derde wijsheid in zijn geheugen te wachten. Wijsheden worden tegenwoordig toch al zo duur betaald. Hij vermande zich en liep door tot zijn woede was gezakt. De volgende dag waagde hij een nieuwe poging en ontdekte dat de jongeman zijn eigen zoon was die vertrok om elders in een Gilde in te treden.

Zo gek zijn sommige wijsheden toch ook weer niet, dacht Mzuri Sana. Daar gaat het echter nu niet meer om...

Toen klopte opnieuw een man aan de poort. Het was een man die eigenlijk helemaal niet wilde komen. Volgens zijn omgeving was hij een onverbeterlijke alcoholist. Volgens eigen

zeggen was hij een liefhebber van het goede des levens en een sociaal drinker. Het sociaal functioneren werd echter steeds moeilijker, of de samenleving nam dramatisch toe in complexiteit. In ieder geval werd deze man onder grote druk gezet zich te laten behandelen, eerst ambulante, toen intramuraal, eerst vrijwillig toen gedwongen. Niets had geholpen. Nu had zijn omgeving gehoord van ene Mzuri Sana en zijn wijsheden, die op het eerste gezicht weliswaar oppervlakkig en onzinnig leken, maar op den duur altijd weer hun bruikbaarheid hadden bewezen. Nu stond deze man voor Mzuri Sana's poort, gedumpt en achtergelaten door zijn geliefden.

"Ik ben gestuurd", zei de man. "Ik weet ook niet precies wat ik kom doen. U kunt mij in ieder geval niet helpen. Ik zou sowieso niet weten waarmee."

De man praatte te veel. De woorden drongen nauwelijks door tot Mzuri Sana's migrainebrein.

"Ik heb nu geen tijd", zei hij bruusk. "Ga maar een lange wandeling maken over de savanne die achter mijn huis begint. Daar zijn antwoorden genoeg. Kom maar over twee uur terug." De deur viel dicht.

De man werd woedend. Wat was dit voor beledigende behandeling? Kwam hij hier helemaal naar zo'n halfgare wijze en in plaats van hem te helpen, zoals dat hoorde en al die anderen dat hadden gedaan, stuurde hij hem de woestijn in en smeedde hij de deur dicht in zijn gezicht. Hier was hij niet voor gekomen! Met driftige stappen liep hij om het huis heen de savanne op. Na een uur lang het zand voor zich uitgeschopt te hebben, elke zichtbare hagedis te hebben verjaagd en zich twee keer te hebben geprikt aan een cactus, begon hij zich af te vragen, wat de intentie van de wijze was geweest om hier heen te sturen. Zijn ogen zochten de omgeving af. Het enige wat hij zag was zand, stenen, verdroogde struiken en een paar grote cacteeën. Wat was het mysterie hier in de achtertuin van de wijze? Een klein uurtje later vond hij zichzelf terug, strak starend naar een grote cactusplant. In de middaghitte droop het zweet hem van het gezicht. Zijn zakdoek en hemd waren totaal doorweekt. Hij grijsde. Hij had het mysterie ontrafeld.

Precies twee uur na de vorige keer klopte de man weer bij Mzuri Sana aan. Toen deze ver-rast opendeed, begon de man hem uitgebreid

Marcel van der Pol

te bedanken. Dat hij daar zelf niet was opge-komen! Als in de ongelooflijke hitte van de savanne en zonder water zo'n cactus kon overleven, dan kon hij toch ook zonder drank, als hij wilde?

Mzuri Sana staarde hem aan en knikte toen maar zo bedachtzaam mogelijk. Hij inde met een strak gezicht de gevraagde 100 daalders en sloot de deur weer. In de schemering van zijn binnenkamer probeerde hij zich te herin-neren wat de eerste keer tegen de man had gezegd. Had hij hem dan wijsheid gegeven? Hij had hem toch alleen de savanne in-gestuurd? Oh ja, en gesuggereerd dat hij daar wel... De wegen van de wijsheid zijn ondoor-grondelijk, dacht hij en was tevreden.
Vrij naar een hedendaagse legende

*- vrij naar een serie oude verhalen, met speciale dank
aan de wijsheden van Milton H. Erickson
- opnieuw verteld door Marcel van der Pol
- afbeeldingen: internet*

www.keridwen.nl